

Javaslat
a helyi önkormányzat gyermekjóléti és
gyermekvédelmi feladatainak 2018. évi
ellátásáról szóló átfogó értékelés elfogadására

Ózd, 2019. április 25.

Előterjesztő: Egészségügyi, Szociális és
Munkahelyteremtési Bizottság elnöke
Előkészítő: Hatósági és Szociális Osztály

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek alapvető jogairól és e jogok érvényesítésének garanciáiról, a gyermekek védelmének rendszeréről, alapvető szabályairól a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.), és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Kormányrendelet (továbbiakban: Gyer.) rendelkezik.

A Gyvt. 96.§ (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat köteles minden év május 31-ig átfogó értékelést készíteni a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, amelyet a Képviselő-testület megtárgyal. Ezt követően az értékelést meg kell küldeni a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának.

Az éves értékelés tartalmi követelményeit a Gyer. 10. melléklete szabályozza.

1. A település demográfiai mutatói 2018. évben.

Ózd Város lakosságának száma 35 114 (2017-ben 35 390) fő volt.

A népesség megoszlása korcsoportonként:

Korcsoport (év)	Férfi	Nő
0-3	854	808
4-6	619	575
7-14	1525	1479
15-18	846	818
19-24	1370	1293
25-62	8920	8868
63 év feletti:	2656	4483
Összesen:	35 114 fő	

Fenti számadatokból kitűnik, hogy Ózd város lakosságának száma 2018-ban 276 fővel csökkent 2017. évhez képest.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

- *a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, települési támogatásban, rendkívüli települési támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,*
- *egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,*
- *gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.*

A Gyvt. 20/A. § (1)-(2) bekezdése szerint a települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel,

alapösszegű, illetve emelt összegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

Az utalványt Ózd Város Önkormányzatának megbízása alapján – a tavalyi évhez hasonlóan - a Magyar Posta kézbesítette. A támogatást az Ózdon lakcímmel rendelkező jogosultak határidőben, problémamentesen megkapták. 2018. évben az alapösszegű támogatás rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek esetén 6 000 Ft/fő/alkalom, az emelt összegű támogatás rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetén 6 500 Ft/fő/alkalom volt, amely teljes összegben a központi költségvetésből került finanszírozásra.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben:

a) 2018. augusztus hónapban

- alapösszegű természetbeni támogatásban: 532 fő, ebből 489 fő kiskorú és 43 fő fiatal felnőtt,
 - emelt összegű természetbeni támogatásban: 2930 fő, ebből 2877 fő kiskorú és 53 fő fiatal felnőtt,
- melynek költségvetési kihatása 22.237.000 Ft.

b) 2018. november hónapban

- alapösszegű természetbeni támogatásban: 484 fő, ebből 453 fő kiskorú és 31 fő fiatal felnőtt,
 - emelt összegű természetbeni támogatásban: 2991 fő, ebből 2941 fő kiskorú és 50 fő fiatal felnőtt részesült,
- melynek költségvetési kihatása 22.345.500 Ft.

A 2018. december 31-én ellátásban részesülők vonatkozásában az egy főre jutó családi jövedelem:

- 821 gyermek esetében nem érte el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének (a továbbiakban: nyugdíjminimum) felét,
- 2209 gyermek esetében meghaladta a nyugdíjminimum felét, de nem érte el a nyugdíjminimumot,

- 354 gyermek esetében elérte a nyugdíjminimumot, de a nyugdíjminimum 135 %-át nem haladta meg,
- 64 gyermek esetében a nyugdíjminimum 135 %-át meghaladta, de a nyugdíjminimum 145 %-át nem haladta meg.

A nyugdíjminimum összege 2018. évben is 28.500 Ft volt.

A családok megoszlása a családban nevelt gyermekek száma szerint:

	2018. évben (család)
- 1 gyermekes család:	592
- 2 gyermekes család:	527
- 3 gyermekes család:	306
- 4-5 gyermekes család:	160
- 6 vagy annál több gyermekes család:	59

Gyermekeit egyedül nevelő szülőket tekintve:

	2018. évben (család)
- 1 gyermeket nevel:	414
- 2 gyermeket nevel:	405
- 3 gyermeket nevel:	221
- 4-5 gyermeket nevel:	117
- 6 vagy annál több gyermeket nevel:	38

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek/ fiatal felnőttek életkor és egészségi állapot szerinti megoszlása:

Életkor (fő)		Ebből tartósan beteg, vagy fogyatékos (fő)	
2018. évben		2018. évben	
0-2 év közötti:	517		7
3-5 év közötti:	624		8
6-13 év közötti:	1501		60
14-17 év közötti:	689		26
18 évesnél idősebb:	117		11

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása iránt benyújtott 3536 kérelemből 2018. évben 37 kérelem került elutasításra jogosultsági feltétel hiánya miatt.

Legjellemzőbb, hogy a kérelmező családjában az egy főre eső jövedelem a jogszabályban előírt jövedelemhatárt meghaladta.

Ózd Város Önkormányzata Képviselő-testületének a pénzbeli és természetben nyújtott települési támogatásokról szóló 4/2015. (II.20.) önkormányzati rendeletének 7. §-a alapján települési támogatásban részesíthető az,

- akinek egészségügyi segédeszköz, valamint egészségügyi szolgáltatás díjának kifizetése,
- a felnőtt részére gyógyszer kiváltása,
- a kiskorú részére gyógyszer kiváltása, valamint szemüveg kiváltása vált szükségessé.

2018. évben az egészségügyi segédeszköz és szolgáltatás díjának kifizetéséhez 32 főnek 32 esetben, összesen 364 E Ft összegben, kiskorú és felnőtt részére gyógyszerkiadások viseléséhez 174 főnek 181 esetben, összesen 932 E Ft összegben, kiskorú részére szemüveg kiváltásához 32 főnek 32 esetben, összesen 318 E Ft összegben került sor a támogatás megállapítására.

Fenti rendelet 8. §-a alapján rendkívüli települési támogatásban részesíthető:

- aki nem várt többletkiadás miatt létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került,
- aki diagnosztizált, súlyos megbetegedésben szenved,
- aki súlyos közlekedési balesetet szenvedett, vagy
- akinek tartós, legalább egy hónapot meghaladó betegsége vagy kórházi kezelése jelentős jövedelem kiesést okozott,
- akinek lakásában elemi kár bekövetkezése miatt súlyos kár keletkezett,
- a kapcsolattartás elősegítése érdekében a nevelésbe vett vagy családba fogadott kiskorú családja,
- az a személy, aki az elhunyt eltemetéséről gondoskodott.

2018. évben rendkívüli települési támogatás 177 főnek 183 esetben, összesen 3.290 E Ft összegben került kifizetésre. Temetéshez 67 főnek 68 esetben, összesen 1.360 E Ft összegben, betegség miatt 37 főnek 39 esetben, összesen 1.030 E Ft összegben, többletkiadáshoz 54 főnek 57 esetben 760 E Ft összegben, kapcsolattartáshoz 18 főnek 18 esetben, összesen 120 E Ft összegben, elemi kárhoz 1 főnek 1 esetben, 30 E Ft összegben állapítottunk meg támogatást.

Ózd Város Önkormányzata Képviselő-testületének az egyéb önkormányzati támogatásokról szóló 2/2016. (II.26.) önkormányzati rendeletének 7. §-a alapján az Önkormányzat egyszeri nettó 300.000,- Ft családalapítást elősegítő támogatásban részesítette 2018. május 14. napjáig azon fiatalokat, akik első gyermekük megszületésekor házasságban, vagy élettársi kapcsolatban éltek, a szülők egyike egy éve ózdi lakóhellyel rendelkezett és életvitelszerűen Ózdon élt, betöltötték 20. életévüket, valamint az egyik szülő legkevesebb 380 napja folyamatosan az egészségbiztosítás nyilvántartásában szerepelt.

2018. május 15. napjától a fenti feltételek szigorodtak, támogatásban azon szülők részesülhettek, akik első gyermekük megszületésekor házasságban éltek, valamint mindkét szülő a gyermek megszületésekor legalább két éve ózdi lakóhellyel rendelkezett és más magyarországi településen nem rendelkezett tartózkodási hellyel. Az egyéb jogosultsági feltételek változatlanok maradtak.

2018. évben a családalapítást elősegítő támogatást 48 fiatal pár vette igénybe, melynek költségvetési kihatása 20.244.672,- Ft volt.

Az Önkormányzat tanulást elősegítő támogatásban részesíti azt a 22. életévét be nem töltött, 10., 11., 12. évfolyamos tanulót, aki nappali oktatásban részesül ózdi középfokú oktatási intézményben, saját maga, valamint szülője ózdi lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen

Ózdon él, legalább 4,5 átlagú tanulmányi eredményt ért el az előző tanév végén, és az előző tanévben igazolatlan hiányzása nincs.

A támogatás mértéke havonta:

legalább 4,9 tanulmányi átlag esetén: nettó 20.000,-Ft
 legalább 4,7 tanulmányi átlag esetén: nettó 15.000,-Ft
 legalább 4,5 tanulmányi átlag esetén: nettó 10.000,-Ft.

Tanulást elősegítő támogatás 2018. január 01. napjától 2018. június 30. napjáig 67 gyermek részére került utalásra, havonta 970 E Ft összegben, 2018. szeptember 01. napjától 2018. december 31. napjáig 64 gyermek részére került utalásra, havonta 930 E Ft összegben.

Az a tanuló aki érettségi vizsgán minden tantárgyból jeles érdemjegyet szerzett egyszeri 50.000,-Ft-os támogatásban részesült. 2018. évben 1 fő részesült a támogatásban, melynek összege 50 E Ft volt.

A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok:

2018. évben Ózd Város Önkormányzata látta el a közigazgatási területén lévő valamennyi – önkormányzati vagy állami fenntartású – köznevelési intézményben a gyermek, tanuló étkeztetési feladatokat. Ezen feladatok ellátására 4 iskolai főzőkonyha, 7 iskolai melegítőkonyha, 6 óvodai főzőkonyha, 6 óvodai melegítőkonyha állt rendelkezésre.

Intézménytípus		Kedvezmény	2018. évi összes adagszám *	Napi átlagos adagszám **
ÓVODA	ingyenes	RGYVK-ban részesülő	101171	460
		3 vagy több gyermekes családban élő	15972	73
		Tartósan beteg, fogyatékos	3112	14
		Családban tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek	737	3
		Nevelésbe vett gyermek	3806	17
		Jövedelem igazolás alapján ingyenes	62908	286
ÁLTALÁNOS ISKOLA	ingyenes	RGYVK-ban részesülő	231288	1250
		Nevelésbe vett gyermek	8671	47
	50%-os	3 vagy több gyermekes családban élő	37976	205
		Tartósan beteg, fogyatékos	701	4

KÖZÉPISKOLA	ingyenes	Nevelésbe vett gyermek	0	0
		Utógondozói ellátásban részesül	0	0
	50%-os	RGYVK-ban részesülő	848	5
		3 vagy több gyermekes családban élő	570	3
		Tartósan beteg, fogyatékos	311	2
KOLLÉGIUM	ingyenes 14 éves korig	Nevelésbe vett gyermek	0	0
		Utógondozói ellátásban részesül	0	0
		RGYVK-ban részesülő	4129	21
	50%-os 15 éves kortól	RGYVK-ban részesülő	3797	19
		3 vagy több gyermekes családban élő	0	0
		Tartósan beteg, fogyatékos	1018	5

* Az élelmezési nyilvántartás alapján naponta összesített éves létszám 2018.01.01. és 2018.12.31. között.

** Óvoda esetében 220 nappal, iskola esetében 185 nappal és kollégium esetén 200 nappal számolva.

Ózd Város Önkormányzata a rászorulóknak részére, az iskolai szünetek munkanapjain szünidei gyermekétkeztetést biztosított. Az étkeztetés a tavaszi, nyári (óvodákban 25 nap, iskolákban 43 nap), őszi és téli szünetek ideje alatt volt biztosítva, amit átlagosan napi 219 fő gyermek vett igénybe, összesen 4.003.452 Ft értékben.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- **gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, szociális válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),**
- **gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.**

2018. évben a gyermekjóléti alapellátásokat Ózd város lakossága számára az Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Integrált Intézmény (a továbbiakban: ÓTSZEGYII) biztosította.

Család- és Gyermekjóléti Központ

Törvénymódosítások értelmében 2016. január 1-től gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató, a család- és gyermekjóléti szolgálat keretében működtethető. Járasszékhely településeken – mint amilyen Ózd is – család- és gyermekjóléti központot kell működtetni. A család- és gyermekjóléti központ ellátja a család- és gyermekjóléti szolgálat

feladatait, illetve a Gyvt. 39. § (3a) bekezdése és 40/A. §-a szerinti feladatokat. Ennek megfelelően 2016. január 1-től Ózdon az ÓTSZEGYII szakmai egységeként működik a Család- és Gyermekjóléti Központ, amely ellátja a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait.

A Központ működési területe

Ózd, Arló, Borsodbóta, Borsodnádásd, Borsodszentgyörgy, Bükkmogyorósd, Csernely, Csokvaomány, Domaháza, Farkaslyuk, Hangony, Járdánháza, Kissikátor, Lénárdaróc, Nekézseny, Sata, Uppony,

A Család- és Gyermekjóléti Központ irányítását a szakmai egységvezető látja el. Munkáját az ÓTSZEGYII igazgatójának közvetlen irányításával végzi.

A Család- és Gyermekjóléti Központ belső felosztása, feladatellátás szerint:

- Család- és Gyermekjóléti Központ
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A jogszabály által előírt létszám feltételek:

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 1. melléklete tartalmazza a gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodás formáinak szakmai létszám irányszámait és létszámminimum normáit. Ennek értelmében a család- és gyermekjóléti központokban az alábbi szakmai létszám alkalmazása szükséges:

- intézményvezető: 1 fő
- családsegítő: 4000 fő lakosságszámra vetítve, vagy - ha ez magasabb létszámot eredményez - minden 25 ellátott családra 1 fő,
- esetmenedzser/tanácsadó: 7000 fő járási lakosságszámra vetítve, vagy - ha ez magasabb létszámot eredményez - minden 50 ellátott családra 1 fő,
- óvodai és iskolai szociális segítő: 1000 fő köznevelési intézményben nyilvántartott gyermekre vetítve 1 fő,
- szociális asszisztens: 10000 fő járási lakosságszámra vetítve 1 fő.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően létrejött kapacitások:

Család- és Gyermekjóléti Központ 3600 Ózd, Lehel vezér út 1.

1 fő szakmai egységvezető

1 fő vezető esetmenedzser

9 fő esetmenedzser

2 fő tanácsadó

8 fő óvodai és iskolai szociális segítő, ebből betöltött státusz 3 fő

4 fő szociális asszisztens

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 3600 Ózd, Petőfi út 10.

1 fő vezető családsegítő

14 fő családsegítő, ebből betöltött státusz 12 fő,

4 fő szociális asszisztens

I. A Család- és Gyermekjóléti Központ által törvényi szabályozás alapján ellátott általános feladatok 2018. évben Ózd városban

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálathoz tartozó tevékenységek

- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése,
- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, támogatásokhoz való hozzájutás elősegítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósság terhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászoruló személyek és családjaik részére tanácsadás nyújtása,
- családon belüli konfliktusok feltárásával, kapcsolatok helyreállításával kapcsolatos tanácsadás,
- a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint egyéb szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése,
- szabadidős programok szervezése,
- a pályázati lehetőségek maximális kihasználásával igyekszik megszervezni a gyermekek védelmét szolgáló szabadidős programokat, melyekkel csökkenteni lehet a veszélyeztetettség kialakulásának kockázatát,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- szociális segítő munka biztosítása.

Család- és Gyermekjóléti Központoz tartozó tevékenységek:

A gyermekek családban való nevelkedésének elősegítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, emellett biztosítja a gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység keretében a központ esetszolgálatának feladatai:

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítő tevékenységet végez,
- utógondozást végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot végző intézménnyel együttműködve - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,

- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítő tevékenységet végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

A veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése:

A gyermekjóléti szolgáltatás keretében a központ munkatársai a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. NM. rendelet (továbbiakban: NM rendelet) 9. § (5) bekezdése alapján minden év február 28-ig megszervezik a jelzőrendszeri tanácskozást, ahová a jelzőrendszer tagjai: a nevelési-oktatási intézmények igazgatói, gyermek- és ifjúságvédelmi felelősei, a védőnők, a rendőrség képviselői, a kórházi szociális munkás, a gyámhivatal munkatársai, a megyei gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátor meghívásra kerülnek. 2018. évben is megszervezte és lebonyolította az intézmény az éves jelzőrendszeri tanácskozást a jogszabály által meghatározott jelzőrendszeri tagok részvételével. A jelzőrendszeri tanácskozásokon elhangzott tapasztalatok, javaslatok alapján elkészült az intézmény intézkedési ütemterve.

Speciális feladatok

A Család- és Gyermekjóléti Központ az alábbi speciális feladatokat látta el Ózd városban 2018. évben:

Kapcsolattartási ügyelet célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása mellett konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása, vagy az érintettek kérésére, illetőleg a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció) biztosítása, melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük a megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartása.

Az elmúlt évben 11 családot érintően lett szabályozva a központ hivatalos helyiségében az ellenőrzött kapcsolattartás. A kapcsolattartások egész évben heti, illetve kétheti rendszerességgel valósultak meg a bíróság, illetve gyámhatóság által szabályozottaknak megfelelően.

Készenléti szolgálat célja a család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás, vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálatot egy állandóan hívható, közismert telefonszám biztosításával kell megszervezni úgy, hogy a készenlétkben lévő munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani, vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani.

2018. évben nagyrészt a helyi iskolák és óvodák kérték szakembereik segítségét az iskolában tanítási idő végén otthagytott gyermekek szüleinek értesítése, kollégium esetén beteg gyermek szüleinek értesítése érdekében.

A kórházi szociális munka célja a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a szociális válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése; a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a Gyvt. 17. §-a szerint szükséges intézkedések megtétele.

A család- és gyermekjóléti központ szerződést köt az egészségügyi intézménnyel, amelyben rögzítik a kórházi szociális munka biztosításának kereteit, valamint az együttműködés módját. A család- és gyermekjóléti központ az illetékessége alá nem tartozó gyermeket a gyermek

további ellátása biztosításának érdekében az illetékes család- és gyermekjóléti szolgálathoz vagy központhoz irányítja. Az ózdi Almási Balogh Pál Kórház és az ÓTSZEGYII Család- és Gyermekjóléti Központ között együttműködési megállapodás kötött, mely tartalmazza a közös szakmai munka legfontosabb pontjait.

2018. évben a korábbi évekhez hasonlóan mind az ózdi Almási Balogh Pál Kórház, mind pedig a megyei Semmelweis Kórház Gyermekegészségügyi Központjának kórházi szociális munkásától kapott jelzést az intézmény. Több gyermek esetében az eset súlyosságától függően napi telefonos kapcsolatban voltak a szakemberek. Az ózdi Almási Balogh Pál Kórház gyermekosztálya, valamint szülészeti–nőgyógyászati osztálya több ízben működött együtt szakembereikkel kiskorú veszélyeztetésének megszüntetése érdekében, valamint az ápolási osztályon fekvő, hozzátartozó nélkül maradt felnőtt korú, leginkább idős korosztályt érintő esetekben.

Az **utcai és lakótelepi szociális munka** célja a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, a szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek speciális segítése. A lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozó által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatása, lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése. A család- és gyermekjóléti központ az érintett gyermekek lakókörnyezetében vagy saját szolgálatában szervezi a gyermekeknek szóló, beilleszkedésüket, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programokat. A gyermekjóléti központ a programokba lehetőség szerint a gyermek családját is bevonja.

Az intézmény fokozott figyelmet fordított az elmúlt évben is az illetékességi területén élő csellengő, bandázó, kolduló gyermekek felkutatására, veszélyeztetettségük megszüntetésére. A bevásárló központoknál, autóbusz állomáson rendszeresen ellenőrzést tartottak a szakemberek több alkalommal este, illetve hétfvégén is az ilyen jellegű cselekmények visszaszorítása érdekében.

2018. szeptemberétől a család- és gyermekjóléti központok feladati bővültek az **óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységgel**. 2018. szeptember 1-től a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés ag) pontja értelmében a család- és gyermekjóléti központ az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el.

Ennek keretében segíti

- a) a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- b) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- d) a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- e) prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és
- f) a jelzőrendszer működését.

2018. évben a Központ esetében a fenti feladatok ellátásának előkészítése, a szükséges együttműködési megállapodások megkötése történt meg. 2018. december 31-én 3 fő óvodai- és iskolai szociális segítő áll a járás köznevelési intézményeinek rendelkezésére.

A „Gyerekesély az ózdi járásban” elnevezésű EFOP 1.4.2-16-2016-00001 számú projekt keretében működő Ózdi Községi Házzal együttműködési megállapodást kötött a Család- és Gyermekjóléti Központ, melynek keretében az intézmény szakemberei szabadidős tevékenységek szervezésében, lebonyolításában nyújtottak segítséget a Községi ház szakembereinek. Nyáron a már több éve hagyományossá vált napközis tábor került megszervezésre a Községi Ház közreműködésével, ahol a dolgozó szülők gyermekei táborozhattak két héten keresztül. A táborban hetente 40 gyermek vett részt. A gyerekek minden nap kézműves foglalkozásokon vehettek részt, az itt készült alkotásokat büszkén vitték haza a nap végén. Szintén minden napos program volt az internet club, valamint a szabadidős kinti és benti játékok. A két hetet sport,- és kreatív foglalkozások, valamint tudáspróba színesítették.

2017. évben az óvodai, iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése az Ózdi Járásban elnevezésű EFOP 3.2.9 kódszámú projekt keretén belül két szakember kezdte meg a már kötelező feladatként megjelölt tevékenységet a pályázattal érintett köznevelési intézményekben. Ezen projekt keretein belül 2018-ban Tiszafüreden 5 napos, 6 éjszakai kalandtábor keretében 90 gyermek táboroztatására került sor a projektbe bevont 5 iskola diákjai részvételével. A tábor sikeres lebonyolítását 10 fő dolgozó segítette.

2018. augusztusában az ADRA Adventista Fejlesztési és Segélyezési Alapítvány jóvoltából ötödik alkalommal nyílt lehetősége tíz hátrányos helyzetű gyermeknek részt venni a balatonlellei táborban, az intézmény szakembereinek felügyeletével. A táborban a gyermekek teljes körű ellátást kaptak, a szülőknek a tábor nem járt költséggel. Az utazási költség több területi képviselő anyagi támogatásával gyűlt össze, melyet az intézmény ezúton is megköszön. A tábor szervezői minden napra változatos programot biztosítottak a gyermekek számára. Mindennapos strandolásra volt lehetőség közvetlenül a tábor mellett kialakított balatoni szabad strandon. Drog- és egyéb prevenciók előadásokon való részvétel, melyet korcsoportokra osztva tartottak. A tábor szervezésében norvég önkéntes fiatalok is részt vettek, játszottak, foglalkoztak a gyermekekkel. Barátságok kötődtek, van, aki a mai napig közösségi oldalon tart kapcsolatot néhány norvég fiatalal. Az itt kialakult ismeretségnek és jó kapcsolatnak köszönhetően a tábor szervezői és lebonyolítói a karácsony közeledtével ismét meglátogatták az intézményt és a táborban részt vevő gyermekeket, családjukat, akiknek ruha, játék és élelmiszer csomagot hoztak ajándékba.

A szabadidős programok lebonyolításához nagy segítséget kapott az intézmény néhány önkormányzati képviselőtől, illetve helyi vállalkozótól, akiknek mindenképpen köszönettel tartozunk.

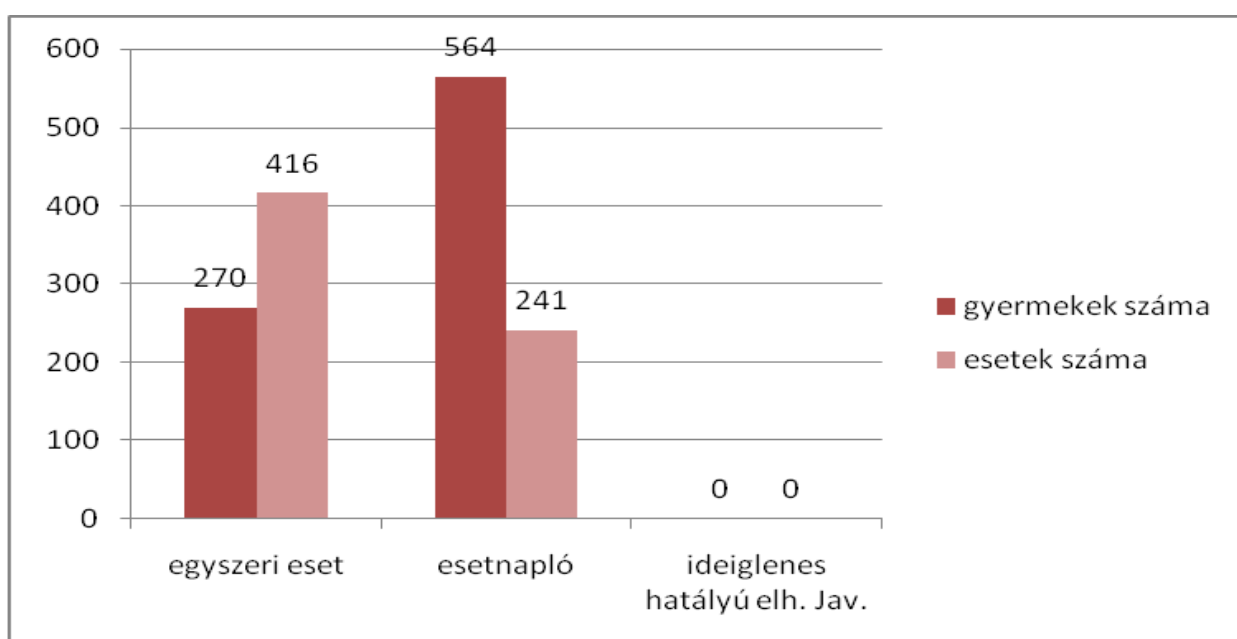
A Központ - mely ellátja a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait is - feladata, hogy a Gyvt. 39. §. (2) bekezdés d) pontja, valamint az NM rendelet 16. §-a értelmében a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából olyan szabadidős és közösségi programokat szervezzen, amelynek megszervezése, vagy az azokon való részvétel a rossz szociális helyzetben lévő szülőnek aránytalan nehézséget okozna.

Ennek érdekében 2018. évben együttműködési megállapodás született az ÓTSZEGYII Család- és Gyermekjóléti Központ, valamint az Ózdi Football Club között, így az Ózdi Járás köznevelési intézményeiben az ÓFC által biztosított sportolási lehetőségekről, szabadidős tevékenységekről az intézmény a Club szakembereivel folyamatosan tájékoztatást nyújt.

II. A Család-és Gyermekjóléti Központ által 2018. évben Ózd városban végzett konkrét szakmai tevékenység bemutatása statisztikai adatokon keresztül

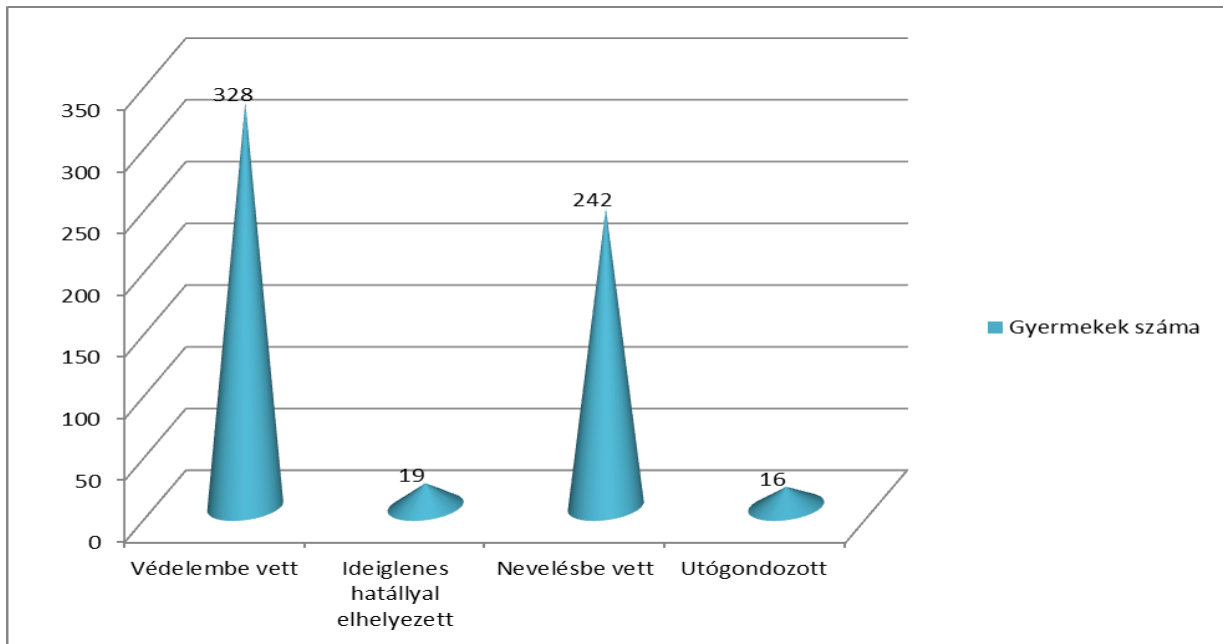
Gondozási esetek 2018. évben

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat

	gyermekek száma	esetek száma
egyszeri eset	270	416
esetnapló	564	241
ideiglenes hatályú elh. Jav.	0	0
Összesen	834	657

Család- és Gyermekjóléti Központ

A két diagramból kiderül, hogy az elmúlt évben 1439 gyermekkel kapcsolatban végeztek szakmai tevékenységeket a szakemberek, bár a központ esetszámát bemutató táblázat nem tartalmazza az egyszeri esetkezelések számát, melyek szintén hatósági intézkedéshez kapcsolódó feladat ellátást jelentenek. Ide sorolandók azon gyermekekkel kapcsolatos szakmai tevékenységek, ahol a hatósági intézkedés alá vont családban vannak alapellátás keretein belül gondozott gyermekek.

Elmondható, hogy a nyilvántartott, alapellátás keretein belül gondozott gyermekek többsége szülői elhanyagolás, valamint valószínűsíthetően ezen problémából fakadó igazolatlan iskolai hiányzás miatt szerepelnek intézményünk nyilvántartásában. A felnőtt gondozottak esetében elmondható, hogy olyan probléma miatt kerülnek intézményünk látókörébe és válnak együttműködő ügyfelekké, akiknek problémája nem zárható le egyszeri esetkezeléssel, így például idősothtoni elhelyezés folyamatában való közreműködés, gondnokság alá helyezés folyamatában való közreműködés, valamint tartósan szociális problémákkal küzdő idős emberek segítése, adományokhoz juttatása.

Amennyiben alapellátásban nem kezelhető a családban fennálló probléma, úgy a gyermek védelembe vételére tesz a szakember javaslatot, mely eljárás során a gyámhatóság kötelezi a szülőket a probléma megoldásához vezető feladatok teljesítésére. Ezeket a feladatokat az egyéni gondozási-nevelési terv tartalmazza. 2017. évben a védelembe vettek száma 314 fő volt. Jelen táblázatból kiderül, hogy a tavalyi évhez képest 2018-ban 328 gyermek védelembe vétel keretein belüli gondozása valósult meg, mely növekedés feltételezhetően a társadalom által nem elfogadott szabályrendszerek, illetve bűnözésre hajlamos baráti társaságok megválasztására, igazolatlan iskolai hiányzásokra vezethető vissza, melynek hátterében a fokozott szülői kontroll hiánya áll.

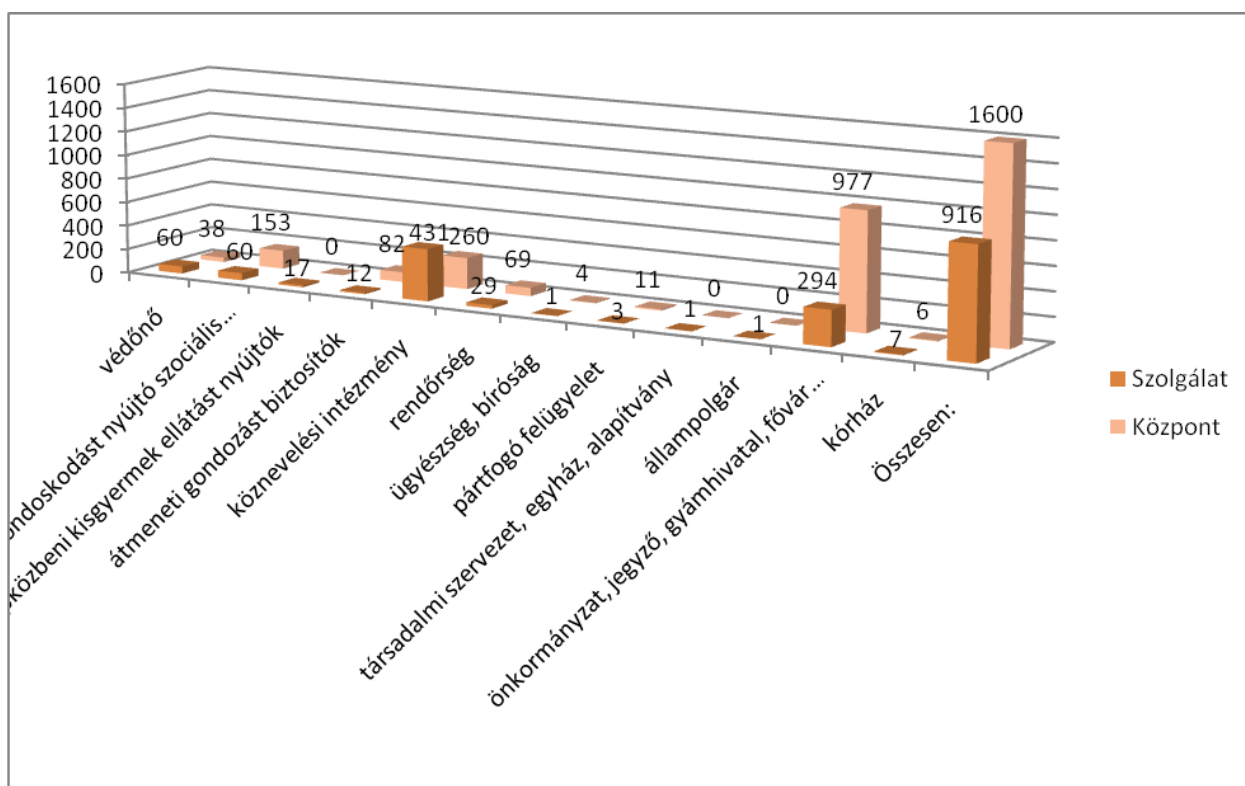
A gyermek testi, lelki, értelmi és erkölcsi fejlődését súlyosan veszélyeztető körülmények esetén azonnali ideiglenes hatályú elhelyezésre van szükség, amennyiben a probléma a gyermek családjában nem kezelhető.

2018. évben Ózd városban 19 gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére került sor, melynek okai:

- 5 gyermek esetében szülők közti rendszeres bántalmazás, alkoholfogyasztás, elhanyagolás,
- 1 gyermek esetében iskolai hiányzások, csavargás,
- 3 gyermek esetében a szülők lemondtak a gyermek neveléséről
- 9 gyermek szülői elhanyagolás, orvosi ellátás hiánya, köznevelési intézményből való hiányzások, lakókörnyezet elhanyagolása
- 1 gyermek esetében az anya csavargó életmódja, életveszélyes lakhatási körülmények miatt tettünk javaslatot a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére.

2018. évben Ózd városban 15 gyermek nevelésbe vételére került sor, melynek oka mind a mind a 15 gyermek esetében szülő felelősség hiánya, családon belüli bántalmazás, elhanyagolás. Összesen azonban 242 nevelésbe vett gyermek szüleinél végeztek a szakemberek vérszerinti szülő gondozást.

A jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések 2018. évben

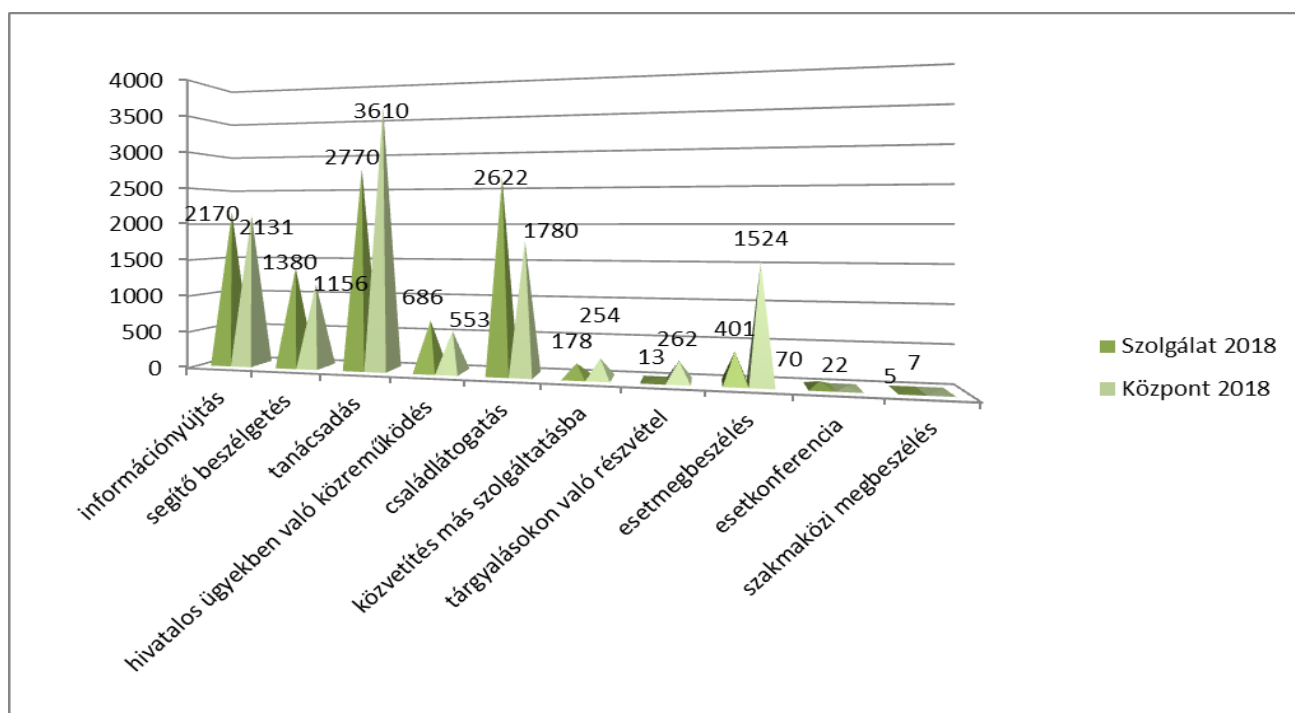
	Szolgálat	Központ
védőnő	60	38
személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	60	153
napközbeni kisgyermek ellátást nyújtók	17	0
átmeneti gondozást biztosítók	12	82
köznevelési intézmény	431	260
rendőrség	29	69
ügyészség, bíróság	1	4
pártfogó felügyelet	3	11
társadalmi szervezet, egyház, alapítvány	1	0
állampolgár	1	0
önkormányzat, jegyző, gyámhivatal, fővárosi és megyei kormányhivatal	294	977
kórház	7	6
Összesen:	916	1600

A veszélyeztettség felderítésének egyik feltétele a lakóterületen élő népesség életkörülményeiről, problémáiról való ismeretek birtoklása. Ezek a tényezők, melyek ismeretében meghatározható egy család problémáját javító/megoldó cselekvési terv.

A családokkal legtöbbször a jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések alapján kerül az intézmény kapcsolatba. A legtöbb jelzést összességében 2018. évben is a köznevelési intézményektől, valamint a hatóságoktól kaptuk. A B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Ózdi Járási Hivatala, valamint az Ózdi Rendőrkapitányság kiskorú veszélyeztetése ügyében, valamint hatósági intézkedések megtétele, felülvizsgálata ügyében keresi meg intézményünket. A megkeresésekre intézményünk szakemberei a jogszabályban előírt „Gyermekeink védelmében” elnevezésű adatlap rendszer megfelelő adatlapján teszik meg javaslatukat.

Kiemelkedően magas a köznevelési intézmények, elsősorban a helyi általános iskolák által küldött jelzések száma, melyek többsége az iskolai hiányzásokból, valamint magatartási problémákból adódnak. A jelzések megtételére intézményünk felé írásban, telefonon, e-mailben, illetve személyesen is van lehetőség, azonban a probléma hatékony kezelése érdekében mindenképp az írásos jelzés a legideálisabb.

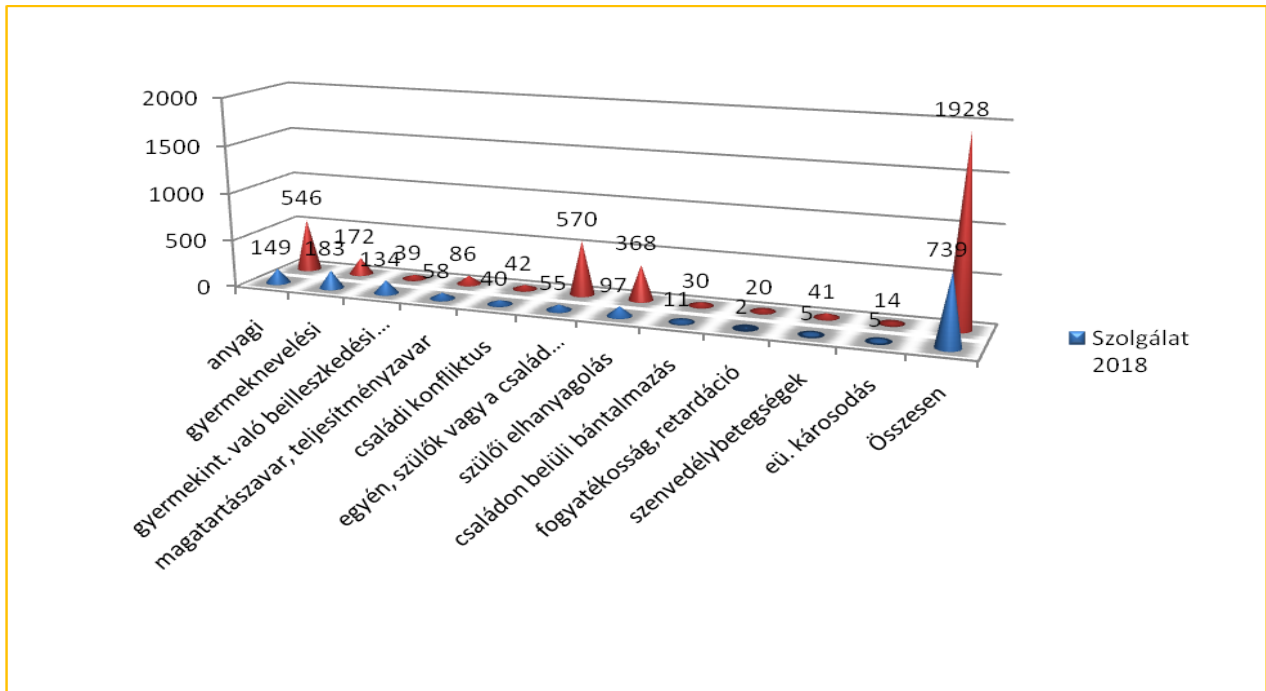
Szakmai tevékenység 2018. évben

szakmai tevékenység	Szolgálat 2018.	Központ 2018.
információnyújtás	2170	2131
segítő beszélgetés	1380	1156
tanácsadás	2770	3610
hivatalos ügyekben való közreműködés	686	553
családlátogatás	2622	1780
közvetítés más szolgáltatásba	178	254
tárgyalásokon való részvétel	13	262
esetmegbeszélés	401	1524
esetkonferencia	70	22
szakmaközi megbeszélés	5	7

Az adatok az elmúlt évben a szakemberek által nyújtott szakmai tevékenységet mutatják a forgalmi napló adatai alapján. Jól látható, hogy a jogszabályi előírásoknak megfelelően a szociális segítő tevékenység, mint például az információnyújtás, segítő beszélgetés, hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás a szolgálat tekintetében hozott magasabb számokat, míg a koordinálással, jelzőrendszeri tagok munkájának összehangolásával, környezettanulmány készítésével kapcsolatos feladatok a központ tekintetében hangsúlyosabbak.

Kezelt probléma típusok 2018. évben

Kezelt problématípus	Szolgálat 2018.	Központ 2018.
anyagi	149	546
gyermeknevelési	183	172
gyermekint. való beilleszkedési nehézség	134	39
magatartászavar, teljesítményzavar	58	86
családi konfliktus	40	42
egyén, szülők vagy a család életvitele	55	570
szülői elhanyagolás	97	368
családon belüli bántalmazás	11	30
fogyatékoság, retardáció	2	20
szenvedélybetegségek	5	41
eü. károsodás	5	14
Összesen	739	1928

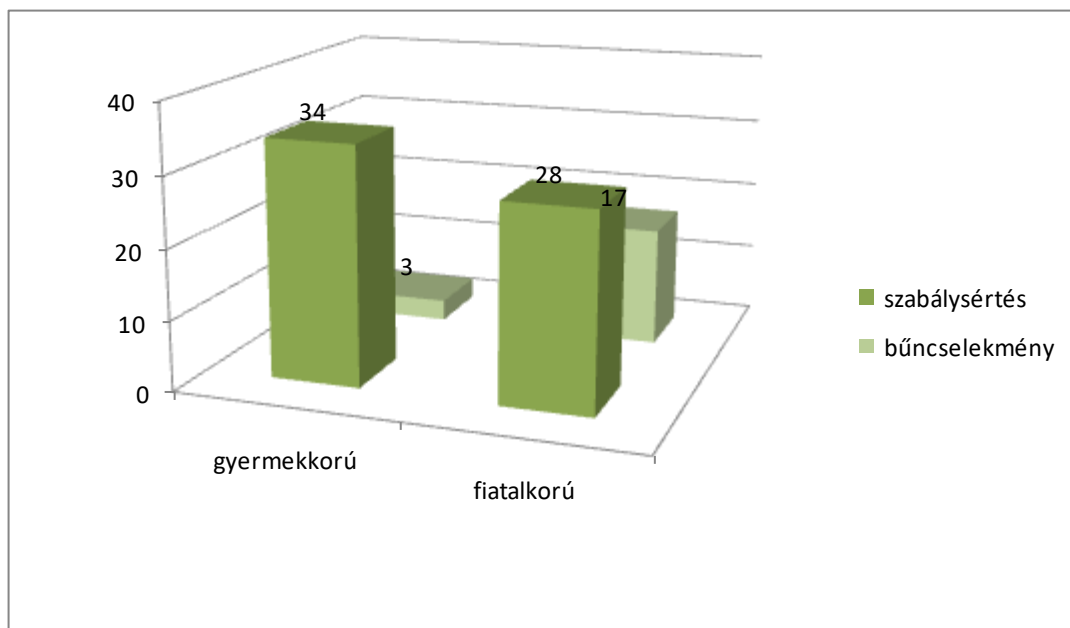
A fenti táblázat az elmúlt év forgalmi adatait mutatja Ózd város vonatkozásában a szakemberek által vezetett forgalmi napló alapján. Jól látható, hogy a településen legjellemzőbb, kiugró adatokat mutató probléma a szülők, a család nem megfelelő, veszélyeztető életvitele, és ehhez társul a gyermeknevelési probléma. A szülők túlzottan megengedő, sokszor nemtörődöm, következetlen nevelési módszereinek köszönhetően magas a gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézségek száma, valamint az ezen problémákból fakadó magatartászavar is. Kiugró adatot mutat a szülői elhanyagolás is, amely rendkívül széles körű. A gyermek megfelelő táplálásának, öltöztetésének és védelmének elmulasztása a leggyakoribb, de számos más forma is előfordul. A szülő esetleg elmulasztja a gyermek számára a megelőző orvosi ellátást, így a védőoltások és a rutin vizsgálatok biztosítását. A szülő késlekedhet az orvost felkeresni a gyermek betegsége esetén, amivel súlyosabb állapot kialakulását, esetleg a gyermek életét kockáztatja. Nem biztosítja, hogy iskolába, illetve

óvodába járjon. Nem gyakori, de említésre érdemes probléma, ha a szülő a gyermekét felügyelet nélkül hagyja.

A szakemberek az elmúlt évben több alkalommal osztottak a településen rászoruló családoknak ruha, élelmiszer, illetve tisztítószer adományt.

A településen a jelzőrendszeri tagokkal jó kapcsolatot sikerült kialakítani, a területi védőnőkkel közös családlátogatásokra is sor került. Több alkalommal kezdeményeztek esetmegbeszélést a felmerülő probléma súlyosságától függően.

Fiatalkori bűnelkövetési adatok Ózdon

Elmondható, hogy az esetek többségében a szabálysértés/bűncselekmény elkövetése előtt, már többnyire voltak problémák az adott gyermekekkel kapcsolatban, nem kimondottan a szabálysértés miatt került sor a védelembe vételükre. Sok esetben a védelembe vételt kiváltó ok az 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai hiányzás, vagy a szülők nem megfelelő életvitele, a lopás és garázdaság.

A szabálysértést vagy bűncselekményt elkövető gyermekek esetében az elemzések során a pártfogó felügyelő zömében alacsony vagy közepes kockázat értékelést állapít meg, és ennek következtében (ha más egyéb tényező nem indokolja) nem biztos, hogy sor kerül a védelembe vételre. Megfigyelhető továbbá, hogy a gyermek védelembe vétele a nagykorúvá válásával, vagy a látókörükből való elköltözés miatt szűnik meg.

Gyermekek napközbeni ellátása (bölcsődék)

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája. A bölcsőde a családban nevelkedő – 20 hetestől - 3 éves korú – gyermekek szakszerű gondozását és nevelését végzi.

A bölcsődékbe felvételt nyerhet az a kisgyermek, akinek szülei, nevelői, gondozói valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátást. A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A bölcsődék a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében.

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai, és szellemi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással viselkedésminták nyújtásával kívánják elősegíteni a harmonikus fejlődést.

A bölcsődés gyermekek

- segítséget kaptak a saját családjukban történő nevelkedéshez, személyiségük kibontakoztatásához, a fejlődésüket veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődésük és személyiségük kibontakozását segítő különleges ellátásban részesültek,
- a fejlődésükre ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségükre káros szerek ellen védelemben részesültek,
- emberi méltóságukat tiszteletben tartották, a bántalmazással, az elhanyagolással szemben védelemben részesültek,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesültek.

A bölcsődelátogatás, a beiratkozást követő családlátogatás, a szülővel történő fokozatos beszoktatás, a szülőcsoportos beszélgetés, a nyíltnap és a napi találkozások biztosították, hogy a szülők megismerjék a bölcsődei nevelés-gondozás elveit és gyakorlatát, a kisgyermeknevelő pedig a szülő segítségével megismerte a gyermek egyéni igényeit, szokásait. Ezek a tapasztalatok kölcsönösen segítették a család és az intézmény közötti jó kapcsolat kialakítását és elősegíti az együttnevelés megvalósulását.

A bölcsőde - egymás kompetencia határainak kölcsönös tiszteletben tartásával - együttműködik mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során a gyermekkel, illetve a gyermek családjával kapcsolatba kerülhetnek (család- és gyermekjóléti szolgálat és központ, védőnői szolgálat, házi gyermekorvosi szolgálat, nevelési tanácsadó, óvoda, gyámhivatal).

A bölcsődei ellátás keretében az intézményi egység biztosította a gyermekek számára:

- a szakszerű gondozást, nevelést, testi-lelki szükségletek kielégítését, a fejlődését és a szocializáció segítségét,
- napi négyeszeri étkeztetést,
- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezetet,
- az egészségvédelmet, egészségnevelést,
- az egyéni bánásmódot,
- a megfelelő időt a szabadban való tartózkodáshoz,
- a személyes higiéniát,
- a korcsoportnak megfelelő játékeszközöket,
- a bölcsőde orvosi ellátást,
- az óvodai életre való felkészítést,

- a felmerülő probléma esetén a segítségnyújtás lehetőségét, a szolgáltatások elérhetőségeit.

A bölcsődékben a nevelés-gondozás érték közvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul. A nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Az intézmény fontosnak tartja, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől. Törekszik a gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandóságára, mivel ez növeli az érzelmi biztonságot.

Hosszú évek tapasztalatai bizonyítják, hogy a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazoldó segítése, az önállóság és az aktivitás tevékenység-specifikusságának, fizikai és pszichés állapottól függésének elfogadása, a gyermek felé irányuló szeretet, elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat. A biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtését, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítását, a gyermek meghallgatását, véleményének figyelembevételét, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítását kiemelt feladatuknak tekintik.

2018. évben a Katona József úti és az Újváros téri Bölcsődében összesen 188 gyermek ellátásáról gondoskodtak Ózdról és a társult településekről.

A bölcsődékben a 2018. évi tényleges gondozási napok száma 21.939 volt, amely 88,32 %-os kihasználtságot eredményezett a 108 férőhelyen.

A GYED Extra bevezetésével növekedett azon 2 év alatti gyermekek száma, akik igénylik a bölcsődei ellátást. Mivel a bölcsődei ellátásba való felvétel folyamatos, ezért a felvétel is a férőhelyek függvényében történik. 2018-ban sem tudták a Katona J. úti Bölcsődében a rendelkezésre álló 80 férőhelyet 100 %-ban feltölteni, mivel a két év alatti gyermekek száma alapján nem kettő, hanem három, maximum 12 fős csoportot kellett részükre kialakítani, ezzel a bölcsőde befogadóképessége 76 főre csökkent.

Gondot jelentett a rövid időtartamú tanfolyamokon részt vevő szülők esetében a gyermekek elhelyezése, mivel a tanfolyam megkezdéséről rendelkeztek ugyan igazolással (ami a bölcsődei felvétel alapját képezte), de a tanfolyamra járás tényéről és annak elvégzéséről már nem minden esetben volt hivatalos információ. A tanfolyamot elvégzett szülők többsége nem tudott a tanfolyam befejezését követően munkaviszonyt létesíteni, így bölcsődei ellátást sem lehetett tovább biztosítani gyermekük számára. A rövid intervallumba történő felvétel a gyermekek számára megterhelő, hiszen 4-5 hónap alatt (hirtelen, egyik napról a másikra) áttestek egy beszoktatási időszakon és mire ez a folyamat befejeződött már gyakran véget ért a bölcsődei ellátásuk, mivel más, dolgozó szülők gyermekei kerültek felvételre.

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-je és augusztus 31. közötti időszakra esik. A jogszabály lehetőséget biztosít arra, hogy azon gyermekek esetében, akik betöltik a harmadik életévüket a bölcsődei nevelési év végéig a bölcsődékben maradjanak. Ezen lehetőséggel a szülők élni szoktak. Ez eredményezheti azt, hogy férőhely hiányában nem lehet 20 hónapos és 2 év közötti gyermekek felvételéről gondoskodni.

2018. évben 11 fő gyermek elhelyezéséről férőhely hiányában nem tudott az intézmény gondoskodni.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

2018. évben felügyeleti ellenőrzésre nem került sor az intézményben.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

Cél, hogy a hatékony szakmai munka érdekében a jelzőrendszer tagjaival már kialakított jó munkakapcsolat tovább erősödjön.

Az intézmény a jelzőrendszeri tanácskozások, illetve szakmaközi megbeszélések tapasztalatai alapján prevenciók jelleggel, az iskolák igényeinek megfelelően a jövőben is részt vesz iskolai osztályfőnöki órákon, illetve szülői értekezleten. Ezen kívül továbbra is szükséges a bevásárló központok parkolóiban a rendszeres ellenőrzés.

Különböző szabadidős programok szervezésével, csoportok létrehozásával, prevenciók foglalkozásokkal kívánják felhívni a figyelmet a gyermeki és szülői jogokra, kötelezettségekre, a deviáns viselkedés következményeire, bűnelkövető magatartás kerülésére.

Szándékukban áll ebben az évben is nyári szabadidős táborokat szervezni és lebonyolítani, mellyel hozzájárulnak, hogy a gyermekek hasznosan töltsék nyári szünidejüket.

2017. évben elindult egy jelzőrendszeri tanácskozás-sorozat a helyi óvodákkal, ahol nem csupán a köznevelési intézmény igazgatója és a gyermek és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott dolgozója, hanem az intézmény összes szakembere részt vett. A tanácskozások rendkívül hasznosnak bizonyultak, hiszen a dolgozók elmondása alapján sokan közülük ez idáig nem voltak tisztában azzal, hogy az intézmény milyen jellegű segítséget tud nyújtani gyermekveszélyeztettség esetén, illetve jelzési kötelezettségükkel sem voltak tisztában, ezért a jövőben az ilyen jellegű tanácskozásokat a köznevelési intézmények kérésének megfelelően folytatják.

Továbbiakban is keresik a pályázati lehetőségeket, illetve a pályázatokkal való kapcsolódási pontokat, a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében.

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

Az Ózdi Rendőrkapitányságon 2018-ban mindösszesen 8 oktatási intézményben kerültek megtartásra a bűnmegelőzési- és tanácsadói osztályfőnöki órai előadások általános és középiskolás tanulók részére, melyeket a Kapitányság hivatásos állományú tagjai - a Bűnügyi Osztály állományában szolgálatot teljesítő bűnmegelőzési előadó, a DADA oktatók és a senior állományú bűnmegelőzési tanácsadó, valamint alkalmanként a körzeti megbízotti állomány - hajtottak végre.

Ezen kívül a Kapitányság egy vezető beosztású tagja a Putnokon található Gomba Levente Gimnázium rendvédelmi tagozatán rendszeresen előadásokat tart.

Az értékelt évben a fiatalok által elkövetett bűncselekmények során gyakran találkoztak olyan jelenségekkel, melyek nagymértékben befolyásolták a fiatalok személyes elkövetővé válását. Nevezetesen a vagyon elleni bűncselekmények elkövetése során, az esetek nagy részében bűncselekmény útján szerzett pénzből elsőként kábítószer, új pszichoaktív anyagot, vagy kábító hatású anyagot vásároltak. Ezen jelenségek tudomásukra jutását követően 2 főt fogtak el, intézkedtek az őrizetbe vételükről, majd letartóztatásukra tettek indítványt. Ezen felül jellemző, hogy a nehéz életkörülmények, a szülők jövedelemhiánya vagy ezek együttese miatt döntenek úgy a fiatalok, hogy illegálisan próbálnak meg jövedelemhez jutni. Arra is volt példa, hogy olyan családban, ahol a szülők valamelyike büntetett előéletű volt, a gyerekek is a szülő által elkövetetthez hasonló bűncselekményeket követtek el.

2018. évben az ismertté vált 123 fiatalok és 1 gyermekkorú bűnelkövetővel szemben lefolytatott eljárások során igyekeztek felhasználni mindazokat a lehetőségeket, amelyek a bűnmegelőzést szolgálják. A büntetőeljárások lefolytatása alkalmával is nagy figyelmet fordítottak arra, hogy mindazon személyek felderítése és felelősségre vonása megtörténjen, akik valamilyen jogsértéssel veszélyeztették a kiskorúak testi, értelmi, vagy erkölcsi fejlődését. Ezen jelenségek visszaszorítására a társhatóságok értesítése rendszeresen megtörténik, továbbá folyamatos egyeztetések és együttműködések zajlanak a jelzőrendszer tökéletesítésére, az együttműködések gördülékenyebbé, eredményesebbé tételére.

2018. évben 123, a családon belüli erőszak kategóriájába tartozó esetet regisztráltak. Az ideiglenes megelőző távoltartás minden esetben elrendelésre került, amikor annak feltételei fennálltak.

Ezen cselekményeket az esetek többségében férfi követte el, az áldozatok nagy része nő, köre az esetek legnagyobb százalékában élettárs, volt élettárs, vagy a feleség volt. Kisebbségben fordul elő sértettként férfi, ezeknél az eseteknél jellemzően gyermek-, fiatal-, vagy időskorú személy a bűncselekmény áldozata. Több esetben - a bántalmazás során - jelen voltak a sértettek kiskorú gyermekei is. Ilyenkor minden esetben értesítéssel éltek a családsegítő és gyermekjóléti intézmények, továbbá a gyámhivatal felé a jelzőrendszeren keresztül.

2018. évben 122 esetben hozott az Ózdi Rendőrkapitányság ideiglenes megelőző távoltartásról határozatot, további 1 ügyben az Ózdi Járásbíróság rendelt el megelőző távoltartást. A 123 esetből 119 esetben férfi követte el a cselekményt.

Illetékességi területükön 2018. évben 108, míg az előző évben 124 személy eltűnését jelentették be. Az eltűntek közül 2018-ban 57 felnőtt, 51 kiskorú, melyből 41 fiatalkorú és 10 gyermekkorú volt.

A kiskorú eltűntekből 49 fő családból, 2 személy nevelőotthonból tűnt el, illetve szökött meg. Kiskorúak esetében 7 fő eltűnése miatt egy éven belül többször is tettek bejelentést.

Az eltűnés bejelentését követően elvégzett azonnali intézkedések eredményeként a 108 eltűnésből 104 fő előkerült, 4 fő nem került megtalálásra, a tavalyi év végi adatok alapján. A 4 fő eltűnés miatt körözött személy közül 1 fő kiskorú, 3 felnőtt korú személy.

A házasság, család, ifjúság és nemi erkölcs elleni bűncselekmények között továbbra is a kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény a legjellemzőbb, amely főleg a kiskorú iskolából való kimaradásával valósul meg. Egyes esetekben a felügyeletet ellátó szülő bűncselekmény elkövetésére vagy züllött életmódra bírja rá gyermekét, vagy a gyámhivatali határozattal törvényes képviselői felügyelete alatt álló kiskorú személyt.

A 18 év alatti személyek jellemzően szabálysértési értékre lopást, garázdaságot, testi sértést követtek el, de előfordult rablás, zaklatás, kábítószer birtoklás is.

A bűnelkövetés okaiként a rossz baráti és családi környezet jelölhető meg, ahol az egymással szembeni konfliktusokat erőszakkal próbálják megoldani, továbbá ez az akarat és érdekérvényesítésének e körben elfogadott eszköze is. Az ilyen módon szocializálódott személyek magukkal viszik az iskolába, vagy éppen ott veszik át ezt az erőszakos jellegű viselkedést, mely következtében a hatóság látókörébe kerülnek.

A fiatalkorúak által elkövetett tulajdon elleni jogsértések háttérében szintén a rossz baráti környezet, vagy a bűnöző életmódot folytató családhoz tartozás figyelhető meg.

Az ilyen problémák megoldása nem kizárólag a hatóságok, hanem a társszervek, az oktatási intézmények feladata, de a legnagyobb szerepe minden esetben az érintett gyermek mikrokörnyezetének, a családnak van. Igyekeznünk kell minden lehetséges eszközzel csökkenteni mind az áldozattá, mind pedig az elkövetővé válást e veszélyeztetett korosztály tekintetében, melyre csak szoros együttműködéssel és összefogással van lehetőség.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogreprevenció stb.).

Ózd Város Önkormányzata 2018-ban 76 civil szervezetet, 9 egyházat és 21 sportszervezetet támogatott összesen 34 M Ft értékben. Ebből civil szervezetek támogatása 5M Ft, egyházi felekezetek támogatása 4M Ft, sportszervezetek támogatása pedig 25M Ft volt. A civil szervezetek (egyesületek, alapítványok, csoportok) önállóan, vagy kötelezettségvállaló bevonásával (legtöbb esetben az Ózdi Művelődési Intézmények „Olvasó”) olyan programokat, projekteket valósítottak meg, melyek erősítették az Önkormányzat és a civil társadalom közötti partneri viszonyt az önkormányzati feladatok hatékonyabb ellátása érdekében, elsősorban a kulturális és szabadidős programok területén.

Az ifjúsági szabadidős és kulturális tevékenység változatlanul megjelent az Ózdi Művelődési Intézmények egységeinek feladatkörében. Egész évben zajlottak a korosztályt célzó kulturális programok, az OMI több ifjúsági csoport befogadó háttérintézménye volt.

Gyermek és ifjúsági civil közélet:

2018-ban is eredményesen működött az Ózdi Gyöngyvirág Néptánc Egyesület, az Erica-C. Dance School and Company hat csoportja, az AME Kultúrhíd Egyesület Balett csoportja, az ÓMI Zenés Színház, a Szabad Szombat Táncegyüttes, valamint más műfajban ugyan, de szép eredményeket értek el a sakk szakkör és a modellező kör ifjú tagjai is.

Az ÓMI Városi Művelődési Központ egész évben biztosította a városi diákságnak a találkozási lehetőséget.

Ifjúsági nagyrendezvények:

Az Ózdi Művelődési Intézmények „Olvasó” nagy hangsúlyt fektetett a gyermekeket, fiatalokat célzó igényes szabadidős programokra. A hagyományokat követve az elmúlt év során is folytatódott az Olvasó óvodások és kisiskolások számára szervezett, bérletes színházi programsorozata, melynek keretében ismét 4 előadással várták a gyerekeket. Ezúttal zenés mesejátékok közül válogathattak az érdeklődők. Márciusban a Magyar Nemzeti Gyermekek és Ifjúsági Színház „A négy évszak” című, orosz népmese alapján készült zenés-táncos mesejátékát láthatták, áprilisban pedig a Szabad Ötletek Színháza hozta el a gyerekeknek a „Három szegény szabólegény” című zenés mesejátékát. Októberben a Nektár Színház járt az Olvasóban, „A Mátyás Király mézbora” című, korhű középkori zenével és tánccal kísért mesejátékával, novemberben pedig ismét a Szabad Ötletek Színháza szórakoztatta a gyerekeket a „Hercules” című zenés mesejátékával.

2018-ban is folytatódott az ÓMI táncművészeti sorozata, a 9 alkalomból kiemelkedik az immár hagyományteremtő márciusi Viseletek Bálja, valamint a Májusfa állítás.

További gyermekeket célzó programok voltak: játszóházi sorozat, a tavasszal és ősszel megrendezett családi nap és bababörze, Városi Gyereknapi, valamint Mikulás műsor.

Az ÓMI Városi Könyvtár tartalmaz gyermekkönyvhéttel, író-olvasó találkozók, mesebemutatókkal, olvasótáborral, pályázatokkal várta a gyermekeket.

A 2018-as évben az Ózdi Muzeális Gyűjtemény és Gyártörténeti Emlékpark számos gyermekprogramot szervezett. A gyermekprogramok múzeumpedagógiai foglalkozások keretén belül valósultak meg. A múzeumpedagógiai foglalkozások havonta több alkalommal kerültek megszervezésre külön iskolák, óvodák részére, illetve nagyobb múzeumi rendezvények keretén belül tematikus foglalkozásokra került sor.

Bűnmegelőzési és drogprevenációs programok:

Az ÓMI hagyományos bűnmegelőzési programja, az Ózdi Rendőrkapitánysággal közösen szervezett, VIII. SZIRENA bűn- és baleset-megelőzési nap 2018. december 1-jén került megrendezésre. A rendezvény keretében szemléltető videókat láthattak a megjelentek, és olyan témákat feszegettek, mint a biztonsági öv használata, vagy az internetes zaklatás. Az esemény második részében Ambrus Attilával, vagyis a Viszkis rablóval is találkozhattak a látogatók.

Az Ózdi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2018. évi tevékenységében általános- és középiskolai prevenciók előadások, kitelepülések, regionális drogügyi konferenciák szerepeltek.

HATÁROZATI JAVASLAT

**Ózd Város Önkormányzata Képviselő-testületének
..../2019. (IV.25.) határozata
a helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak
2018. évi ellátásáról szóló átfogó értékelés elfogadásáról**

Ózd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a fenti tárgyú előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozta:

A Képviselő-testület a helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2018. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést elfogadja.